

Lena Holmstrøm, 24.04.2026

Mine råd til kommisjonen for å styrke leseferdigheter, leselyst og leseglede blant barn og unge

Ta skjerm ut av pauser – og gi lesing plass tilbake

Barn trenger pauser fra skjerm, ikke mer av den. Pausetid i skole og SFO bør i større grad brukes til ro, høytlesning, bokstunder og fellesskap. Det er her leselyst kan vokse fram – ikke gjennom enda en film. Det handler ikke om å være teknologifientlig, men om å forstå at skjerm ikke er nøytral støy i bakgrunnen.

Tren leseuskler tidlig – og systematisk

Lesemusklene må trenes, akkurat som kroppen. Det krever hyppig øving, over tid, i trygge rammer. Barn må få møte bøker jevnlig – også når det ikke er "effektivt" eller målbare resultater der og da. Utholdenhet, konsentrasjon og dyp lesing bygges sakte.

Styrk høytlesning – også etter småskoletrinnet

Høytlesning er undervurdert, særlig for større barn. Å bli lest for gir språklig rikdom, felles referanser og tilgang til tekster mange ikke ville valgt selv. Det bør være et tydelig ansvar i skole og SFO – ikke noe som skjer bare hvis enkeltansatte brenner ekstra for det.

Gi voksne ryggdekning til å velge bok framfor skjerm

Ansatte i skole og SFO trenger tydelige føringer og støtte når de velger lesing framfor skjerm, også når det bråker litt mer eller krever mer tilstedeværelse. Det må være legitimt å velge det som er best for barnas utvikling – ikke bare det som er lettvinnt.

Se lesing som folkehelse

Lesing henger tett sammen med psykisk helse, språk, empati og evne til å stå i motgang. Å styrke barns leseferdigheter er ikke bare et utdanningsprosjekt – det er forebyggende folkehelsearbeid. Det perspektivet bør ligge til grunn for politiske prioriteringer.

Bruk skole og SFO som motvekt til skjermtunge hjem

Vi kan ikke late som om alle barn har like rammer hjemme. Nettopp derfor er skole og SFO så viktige arenaer for å tilby noe annet enn skjerm. Her kan vi utjevne forskjeller – hvis vi tør å bruke handlingsrommet.

Avslutningsvis:

Barn vil ofte velge det som gir raskest belønning. Det er helt normalt. Men det er vi voksne som har ansvaret for å legge til rette for det som varer. Lesepleie oppstår ikke av seg selv – den må bygges. Tålmodig. Over tid. Og med voksne som tør å stå i det. Kvalitet tar tid. Det gjelder også lesing.